

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/505/2014
Identifikačné číslo spisu:	1112200958
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1112200958.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Y., bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Jozefom Holíčom, advokátom v Bratislave, Lužická č. 7, proti žalovanej 1/ Slovenská republika, zast. Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, Štúrova č. 2, Bratislava, 2/ Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, Bratislava o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 C 6/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. februára 2014 sp. zn. 6 Co 46/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. septembra 2013 č. k. 4 C 6/2012-91 žalobu zamietol. Žalovaným v 1/ a 2/ rade náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa v odôvodnení uviedol, že žalobca sa návrhom doručeným súdu 11. januára 2012 domáhal voči žalovaným zaplata 1 277,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 12. septembra 2011 do zaplata a náhrady trov konania titulom náhrady škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že mu vznikla škoda pozostávajúca z uhradených trov obhajoby v trestnom konaní dôsledkom vydania nezákonných rozhodnutí v období od začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči žalobcovi až po oslobodenie žalobcu spod obžaloby. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal najmä na skutočnosť, že v danom prípade aplikoval zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), a to z dôvodu, že uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 30. mája 2000, ktorým bolo začaté trestné stíhanie vo veci a zároveň vznesené obvinenie voči žalobcovi, bolo vydané v čase účinnosti vyššie menovaného zákona a ďalej poukázal na dôvodnosť vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. februára 2014 sp. zn. 6 Co 46/2014 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Žalovanej náhradu trov odvolacieho

konania nepriznal. V odôvodnení poznamenal, že zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že jediným rozhodnutím vykazujúcim znaky „nezákonného rozhodnutia“, od ktorého žalobca mohol odvíjať nárok na náhradu škody, je uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zo dňa 30. mája 2000 ČVS: OÚV-482/20-2000. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalovaný nárok posudzoval podľa zákona č. 58/1969 Zb. z dôvodu, že uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. júlom 2004 [deň účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“)]. Rovnako ako súd prvého stupňa vyhodnotil aj vznesenú námietku premlčania žalovanej a skonštatoval, že objektívna premlčacia lehota uplynula pred podaním žaloby na súd. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň poukázal na fakt, že rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudkov súdov oboch stupňov, a to najmä v časti, keď súdy oboch stupňov nevyhodnotili rozhodnutia neukončujúce trestné stíhanie ako nesprávny úradný postup. Ďalej je z podaného dovolania zrejmé, že žalobca namietal aj nesprávne právne posúdenie veci oboma konajúcimi súdmi. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná k dovolaniu žalobcu uviedla, že rozsudky Okresného súdu Bratislava I ako aj Krajského súdu v Bratislave považuje za vecne správne a dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať 1. len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo 2. len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Z uvedeného vyplýva, že v danej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podľa ustanovení §

238 prípustné nie je.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na hore uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúci je záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať a k porušeniu práva na spravodlivý proces malo podľa jeho názoru dôjsť nedostatočným odôvodnením rozhodnutí súdov oboch stupňov, keď tieto neuviedli, prečo trestné konanie zúžili iba na preskúmanie rozhodnutia o vznesení obvinenia.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že táto námietka žalobcu nie je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na

spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozsudku. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Zrozumiteľne a jasne uviedol, prečo na daný prípad aplikoval ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb., ako aj ktoré rozhodnutie považoval za základ pre postup podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. Podrobne popísal prečo ostatné rozhodnutia, na ktoré poukazuje dovolateľ, v danom prípade nepovažoval za také, ktoré by založili zodpovednosť žalovaných podľa ustanovení č. 58/1969 Zb. alebo ustanovení zák. č. 514/2003 Z.z. Rovnako podrobne zdôvodnil prečo vyhovel vznesenej námietke zaujatosti. Odvolací súd tiež v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Rozhodnutia oboch súdov preto nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ/ka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06).

V súvislosti s námietkou žalobcu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov vzniklo žalovanej (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.